



**HOTĂRÎRE**

nr. 82 din 29.11.2007

**ORDIN**

nr. 98 din 27.11.2007

**cu privire la aprobarea Standardelor Naționale de Audit Intern**

*Monitorul Oficial nr.198-202/61 din 21.12.2007*

\* \* \*

Ținând cont de necesitatea aplicării uniforme, conform standardelor internaționale și celor mai bune practici europene, de către toate autoritățile publice indiferent de nivelul lor, a standardelor privind auditul public intern, și în scopul realizării pct.42 din Planul de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană privind armonizarea graduală cu metodologiile și standardele acceptate la nivel internațional vizînd controlul și auditul veniturilor, cheltuielilor, patrimoniului și responsabilităților publice, Concepției sistemului de control intern și audit intern în sectorul public, aprobată prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1143 din 04 octombrie 2006, art.86 alin.(2) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 “Privind administrația publică locală”,

Curtea de Conturi

**HOTĂRĂȘTE:**

și Ministrul Finanțelor

**ORDONĂ:**

1. Se aprobă Standardele Naționale de Audit Intern.
2. Se stabilește că prezentele Standarde sînt aplicabile sectorului public și se recomandă sectorului privat.
3. În baza prezentelor Standarde, Serviciul Control Financiar și Revizie pe lîngă Ministerul Finanțelor va elabora și prezenta Ministerului Finanțelor spre aprobare Regulamentul-model de efectuare a auditului intern (Carta de audit intern).

**PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI**

**Ala POPESCU**

Chișinău, 29 noiembrie 2007.

Nr.82.

**MINISTRUL FINANȚELOR**

**Mihail POP**

Chișinău, 27 noiembrie 2007.

Nr.98.

**STANDARDELE NAȚIONALE DE AUDIT INTERN**

**I. DISPOZIȚII GENERALE**

Standardele Naționale de Audit Intern (în continuare – SNAI) sînt elaborate în baza Standardelor Internaționale ale Practicii Profesionale de Audit Intern.

SNAI sînt declarații dezvoltate la cel mai înalt nivel de conceptualizare, care stau la baza îndeplinirii unei misiuni de audit, asigură criteriile atît de realizare, cît și de evaluare a activității de audit, constituind fundamentul unui înalt nivel profesional în practica auditării.

Importanța adoptării SNAI constă în crearea premiselor comportamentului profesional al auditorilor, planificării și desfășurării auditului, precum și ale raportării asupra rezultatelor obținute. SNAI ajută la asigurarea consistenței și calității raportului de audit, susținînd în același timp credibilitatea auditorului în fața utilizatorilor rapoartelor de audit.

Obiectivul SNAI este definirea principiilor de bază pe care practica auditului intern le urmează, furnizarea unui cadru de referință în vederea realizării și promovării activităților de audit intern, care să aducă un plus de valoare, stabilirea criteriilor de apreciere a funcționării auditului intern, favorizarea îmbunătățirii proceselor și operațiunilor organizaționale.

## II. NOȚIUNI ESENȚIALE

În sensul prezentelor SNAI, sînt utilizate următoarele noțiuni:

**Audit intern** – activitate independentă și obiectivă, care oferă entității asigurarea unui grad de control asupra operațiunilor, o îndrumă în ceea ce privește îmbunătățirea operațiunilor și contribuie la adăugarea unui plus de valoare acestora, ajută entitatea în atingerea obiectivelor, evaluînd, printr-o abordare sistematică și metodică, procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare a instituției, cu propuneri de consolidare a eficacității lor.

**Regulamentul-model de efectuare al auditului intern (Carta de audit intern)** – document oficial, care definește misiunea, competențele, responsabilitățile și aria de aplicabilitate a activității de audit, stabilește poziția auditului intern în cadrul entității, autorizează accesul la documentele, bunurile și persoanele relevante pentru îndeplinirea corespunzătoare a misiunii de audit.

**Codul Etic al auditorului intern** – act normativ, care include principiile relevante pentru profesia și practica de audit intern și regulile de conduită a auditorilor interni, avînd ca scop promovarea unei culturi etice în cadrul profesiei de auditor intern.

**Conformitate** – respectarea și ajustarea la politici, planuri, proceduri, legi, regulamente, contracte sau la alte cerințe.

**Conflict de interese** – situație în care un oficial public are interese private ce influențează, sau pot să influențeze efectuarea imparțială și obiectivă a obligațiilor sale oficiale.

**Control** – orice acțiune întreprinsă de conducere sau de alte părți pentru a gestiona riscurile și a spori probabilitatea că scopurile și obiectivele stabilite vor fi realizate.

**Control adecvat** – control planificat și organizat de către conducerea entității într-un mod ce oferă o asigurare rezonabilă că riscurile la care este expusă entitatea au fost gestionate eficient și că scopurile și obiectivele entității vor fi realizate în mod eficace și economic.

**Entitate** – orice persoană juridică de drept public sau privat, indiferent de forma de proprietate și genul de activitate.

**Fraudă** – orice act ilegal, caracterizat prin înșelătorie, disimulare sau trădare a încrederii, comis de persoane și de entități în scopul obținerii banilor, bunurilor sau serviciilor, eschivării de la efectuarea plăților sau garantarea unui avantaj personal ori de afaceri.

**Guvernarea entității** – ansamblul de procese și structuri implementate de conducere pentru a informa, coordona, gestiona și monitoriza activitățile entității în scopul îndeplinirii obiectivelor acesteia.

**Independență** – libertatea acordată unui compartiment de audit și auditorilor acestuia de a proceda în conformitate cu responsabilitățile lor, fără o intervenție externă.

**Manager** – conducătorul unei entități.

**Materialitate** – modul în care o informație este semnificativă în procesul de activitate și de luare a deciziilor într-o entitate.

**Mediul de control** – atitudinea și acțiunile managerului în ceea ce privește importanța controlului în cadrul entității; furnizează disciplina și structura necesară pentru realizarea

obiectivelor primordiale ale sistemului de control intern. Mediul de control include următoarele elemente:

- Integritate și valori etice;
- Filozofie și stil de conducere;
- Structura organizațională;
- Atribuirea competențelor și a responsabilităților;
- Politici și practici referitoare la resursele umane;
- Competența personalului.

**Misiune** – angajament, sarcină sau activitate de verificare specifică, precum auditul intern, examinarea autoevaluării controlului, investigarea unei fraude sau consultanța. O misiune poate include mai multe sarcini sau activități în scopul realizării unui set specific de obiective înrudite.

**Misiune de asigurare** – examinare obiectivă a elementelor probante, efectuată în scopul de a furniza entității o evaluare independentă a proceselor de management al riscurilor, de control sau de guvernare a entității. Pot fi: misiuni financiare, de performanță, de conformitate, de securitate și evaluări complexe. Misiunile de asigurare iau forma de substandarde (spre exemplu, 1000.A1).

**Misiune de consiliere** – activități de consultanță sau alte servicii aferente consilierii, furnizate entității solicitante pentru a asista managementul la realizarea obiectivelor sale (adăugarea unui plus de valoare și îmbunătățirea funcționării entității), ale căror natură și sferă de activitate sînt convenite în prealabil cu entitatea. Spre exemplu: consiliere, facilitare, proiectare a procesului, precum și formare profesională. Misiunile de consiliere iau forma de substandarde (1000.C1).

**Managementul riscurilor** – proces de identificare, evaluare, gestionare și control al evenimentelor sau situațiilor potențiale, pentru a oferi o asigurare rezonabilă în ceea ce privește atingerea obiectivelor entității.

**Obiectivele misiunii de audit** – enunțuri generale, elaborate de auditorii interni, care definesc rezultatele ce urmează a fi obținute pe parcursul misiunii.

**Obiectivitate** – atitudine intelectuală imparțială, care necesită o independență de spirit și judecată și care implică faptul că auditorii interni nu își subordonează propria judecată altor persoane. Aprecierile lor se bazează pe fapte sau dovezi indiscutabile și pe activități incontestabile, lipsite de orice prejudecată.

**Programul de lucru al misiunii de audit** – document care conține lista procedurilor ce vor fi respectate în timpul unei misiuni, pentru a realiza planul misiunii.

**Prejudicii** – subminarea obiectivității individuale și independenței organizației, care poate include conflicte personale de interese, limitări ale ariei de aplicabilitate, restricții privind accesul la documente, personal și bunuri, precum și limitarea resurselor.

**Prestator extern de servicii** – persoană fizică sau juridică din afara entității, care deține autorizație specială, posedă cunoștințe, abilități și experiență specializată într-un anumit domeniu.

**Prestator intern de servicii** – persoană sau subdiviziune din cadrul entității, abilitată cu funcția de a presta entității servicii într-un anumit domeniu.

**Procese de control** – politicile, procedurile și activitățile care fac parte dintr-un cadru de control, concepute pentru asigurarea încadrării riscurilor în limitele de toleranță ale riscurilor stabilite de procesul de management al riscurilor.

**Risc** – posibilitatea apariției unui eveniment, care va avea impact asupra realizării obiectivelor. Riscul este măsurat în funcție de impact și probabilitate.

**Riscuri reziduale** – riscurile rămase după ce managementul întreprinde acțiuni pentru reducerea impactului și probabilității apariției unui eveniment nefavorabil, inclusiv activitățile de control ca răspuns la un anumit risc.

**Standard** – normă profesională, ce delimitează cerințele necesare pentru executarea unei game de activități de audit intern și pentru evaluarea modului de funcționare a auditului intern.

### III. STANDARDE DE CALIFICARE

#### **1000 „Misiune, competențe și responsabilități”**

Misiunea, competențele și responsabilitățile auditului intern sînt definite în Regulamentul – model de efectuare a auditului intern (Carta de audit intern), în conformitate cu prezentele Standarde, și aprobate de organul căruia îi raportează auditorii interni.

**1000.A1** – Natura misiunilor de asigurare efectuate pentru entitate este definită în Regulamentul – model de efectuare a auditului intern (Carta de audit intern). Dacă se prevede efectuarea misiunilor de asigurare în afara entității, natura lor, de asemenea, este definită în Regulamentul – model de efectuare a auditului intern (Cartă).

**1000.C1** – Natura misiunilor de consiliere este definită în Regulamentul – model de efectuare a auditului intern (Carta de audit intern).

#### **1100 „Independență și obiectivitate”**

Auditul intern este independent, iar auditorii interni își desfășoară activitatea cu obiectivitate.

#### **1110 „Independență în cadrul entității”**

Conducătorul unității de audit intern raportează în cadrul entității unui nivel ierarhic, care permite auditorilor interni să-și exercite responsabilitățile.

**1110.A1** – Auditul intern nu este supus nici unei imixțiuni în ceea ce privește definirea ariei sale de aplicabilitate, realizarea activității și comunicarea rezultatelor.

#### **1120 „Obiectivitate individuală”**

Auditorii interni au o atitudine imparțială, neinfluențată și evită conflictele de interese.

#### **1130 „Prejudicii aduse independenței și obiectivității”**

Dacă independența sau obiectivitatea auditorilor interni este afectată în fapt sau în aparență, părțile interesate sînt informate în detaliu despre situațiile care creează aceste prejudicii. Forma acestei comunicări depinde de natura prejudiciului.

**1130.A1** – Auditorii interni evită să evalueze operațiuni de care au fost responsabili în trecut. Obiectivitatea unui auditor se consideră afectată atunci cînd acesta realizează o misiune de asigurare a activității pentru care a fost responsabil în anul precedent.

**1130.A2** – Misiunile de asigurare ce vizează funcțiile de care răspunde conducătorul unității de audit intern sînt supravegheate de către o persoană din afara structurii de audit intern.

**1130.C1** – Auditorii interni pot realiza misiuni de consiliere legate de operațiuni de care au fost responsabili în trecut.

**1130.C2** – Dacă independența sau obiectivitatea auditorilor interni este afectată în legătură cu misiunile de consiliere propuse, ei informează despre aceasta entitatea care a solicitat misiunea, înainte de a o accepta.

#### **1200 „Competență și conștiinciozitate profesională ”**

Misiunile sînt îndeplinite cu competență și cu conștiinciozitate profesională.

#### **1210 „Competență”**

Auditorii interni și alt personal din unitatea de audit intern posedă cunoștințele, priceperea și competențele necesare exercitării responsabilităților lor individuale.

**1210.A1** – Conducătorul unității de audit intern obține avizul și asistența de specialitate din partea altor persoane, dacă personalul auditului intern nu posedă cunoștințele, priceperea sau competențele necesare pentru a realiza parțial sau total misiunea.

**1210.A2** – Auditorii interni posedă cunoștințe suficiente pentru a identifica indiciile unei fraude, dar aceasta nu înseamnă că au competența unei persoane, a cărei principală responsabilitate este detectarea și investigarea fraudelor.

**1210.C1** – Conducătorul unității de audit intern refuză o misiune de consiliere sau obține avizul și asistența competentă din partea unor persoane calificate în domeniu, dacă echipa de audit intern nu posedă cunoștințele, priceperea și celelalte competențe necesare pentru îndeplinirea totală sau parțială a misiunii.

#### **1220 „Conștiinciozitate profesională”**

Auditorii interni își exercită activitatea cu conștiinciozitatea și priceperea unui auditor intern prudent și competent. Conștiinciozitatea profesională nu implică perfecțiunea (inadmisibilitatea erorilor).

**1220.A1** – Auditorii interni acordă toată atenția necesară practicii lor profesionale, luînd în considerație următoarele elemente:

- sfera de activitate necesară pentru atingerea obiectivelor misiunii;
- complexitatea relativă, materialitatea sau caracterul semnificativ al problemelor asupra cărora se aplică procedurile proprii misiunilor de asigurare;
- caracterul adecvat și eficacitatea proceselor de management al riscurilor, de control și de guvernare a entității;
- probabilitatea existenței unei erori, nereguli sau neconformități semnificative;
- costul aplicării misiunilor de asigurare în raport cu avantajele potențiale.

**1220.A2** – Auditorii interni manifestă o vigilență deosebită în ceea ce privește riscurile semnificative care ar putea afecta obiectivele, operațiunile sau resursele. Totuși, numai aplicarea procedurilor de asigurare, chiar dacă este efectuată cu conștiinciozitatea profesională necesară, nu garantează identificarea tuturor riscurilor semnificative.

**1220.C1** – Auditorii interni efectuează o misiune de consultanță cu conștiinciozitate profesională, luînd în considerație următoarele elemente:

- necesitățile și așteptările entității solicitante, inclusiv în ceea ce privește natura, planificarea în timp și comunicarea rezultatelor misiunii;
- complexitatea relativă a misiunii și volumul de muncă necesar pentru atingerea obiectivelor misiunii;
- costul misiunilor de consiliere în raport cu avantajele potențiale.

### **1230 „Pregătirea profesională continuă”**

Auditorii interni își îmbunătățesc cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare prin pregătire profesională continuă.

### **1300 „Program de asigurare și de îmbunătățire a calității”**

Conducătorul unității de audit intern elaborează și actualizează un program de asigurare și de îmbunătățire a calității privind toate aspectele auditului intern și monitorizează permanent eficacitatea acestuia. Programul este conceput cu un dublu scop: de a ajuta auditul intern să aducă un plus de valoare operațiunilor entității și să le îmbunătățească, precum și de a oferi o asigurare că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu prezentele Standarde și Codul Etic al auditorului intern.

### **1310 „Evaluări ale programului de control al calității”**

Unitatea de audit intern necesită adoptarea unui proces care să permită monitorizarea și evaluarea eficacității generale a programului de asigurare a calității. Acest proces cuprinde atât evaluări interne, cât și evaluări externe.

### **1311 „Evaluări interne ”**

Evaluările interne includ:

- evaluări permanente privind performanța unității de audit intern;
- evaluări periodice, efectuate prin autoevaluare sau de către alte persoane din cadrul entității, care cunosc practicile de audit intern și Standardele.

### **1312 „Evaluări externe”**

Evaluările externe (de exemplu, evaluările privind asigurarea calității) sînt realizate cel puțin o dată în cinci ani de către specialiști în audit intern, abilitați cu această funcție, și de specialiști în audit extern, care posedă competențele necesare. Necesitatea potențială de evaluări externe mai frecvente, precum și competența și independența auditorului extern sau a echipei de auditori, inclusiv orice posibil conflict de interese, sînt discutate de către conducătorul unității de audit intern cu organul căruia îi raportează auditorii interni. De asemenea, în cadrul acestor discuții se va ține cont de mărimea, complexitatea și specificul entității în corelație cu experiența auditorului sau a echipei de auditori.

### **1320 „Rapoarte referitoare la programul de calitate”**

Conducătorul unității de audit intern comunică organului căruia îi raportează auditorii interni rezultatele evaluărilor externe.

#### **1330 Utilizarea mențiunii „Efectuat în conformitate cu SNAI”**

Auditorii interni menționează în rapoartele pe care le întocmesc faptul că activitățile lor sînt „efectuate în conformitate cu SNAI”, iar evaluările programului de îmbunătățire a calității demonstrează că activitatea de audit intern este efectuată în conformitate cu Standardele.

#### **1340 „Indicație de neconformitate”**

Chiar dacă activitatea de audit intern este efectuată respectîndu-se cu strictețe Standardele, iar auditorii interni respectă Codul Etic al auditorului intern, pot exista situații în care această conformitate nu este pe deplin realizată. Atunci cînd neconformitatea influențează în ansamblu aria de aplicabilitate a activității de audit intern sau funcționarea unității de audit intern, această situație este adusă la cunoștință managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni.

### **IV. STANDARDE DE FUNCȚIONARE**

#### **2000 „Gestionarea activității de audit intern”**

Conducătorul unității de audit intern gestionează în mod eficient activitatea de audit intern, astfel încît să garanteze că ea aduce un plus de valoare entității.

#### **2010 „Planificarea”**

Conducătorul planifică activitățile de audit intern, elaborate în baza identificării și evaluării riscurilor, pentru a defini prioritățile unității de audit intern în concordanță cu obiectivele entității.

**2010.A1** – Programul misiunilor de audit intern se bazează pe o evaluare a riscurilor, realizată cel puțin o dată în an. La stabilirea acestui proces, se vor lua în considerație punctele de vedere ale conducătorului și ale organului căruia îi raportează auditorii interni.

**2010.C1** – Atunci cînd i se propune o misiune de consiliere, conducătorul unității de audit intern, înainte de a o accepta, va ține cont de faptul în ce măsură aceasta poate aduce un plus de valoare și poate îmbunătăți managementul riscurilor și funcționarea entității. Misiunile de consiliere acceptate sînt introduse în planul de audit.

#### **2020 „Comunicarea și aprobarea”**

Conducătorul unității de audit intern comunică managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni despre planurile privind activitatea de audit intern și resursele necesare, inclusiv despre modificările intermediare semnificative, în vederea examinării și aprobării acestora. Conducătorul unității de audit intern semnalează, de asemenea, impactul oricărei limitări a resurselor sale.

#### **2030 „Gestionarea resurselor”**

Conducătorul unității de audit intern asigură că resursele alocate pentru această activitate vor fi adecvate, suficiente și se vor utiliza efectiv, în vederea realizării planului de audit aprobat.

#### **2040 „Politici și proceduri”**

Conducătorul unității de audit intern stabilește politicile și procedurile de dirijare a activității de audit intern.

#### **2050 „Coordonarea”**

Conducătorul unității de audit intern comunică informațiile necesare și își coordonează activitățile cu ceilalți prestatori interni și externi de servicii de asigurare și de consiliere, astfel încît să asigure o acoperire adecvată a activităților și să evite pe cît va fi posibil suprapunerile.

#### **2060 „Rapoarte prezentate managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni”**

Conducătorul unității de audit intern raportează periodic managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni despre misiunea, competența, responsabilitatea și funcționarea auditului intern în raport cu planul stabilit. Aceste rapoarte includ, de asemenea, aspectele legate de expunerile la riscurile semnificative și de controlul acestora, de guvernarea entității, precum și alte aspecte necesare managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni, sau asupra cărora au solicitat o analiză.

## **2100 „Natura activității”**

Auditul intern evaluează și contribuie la îmbunătățirea proceselor de management al riscurilor, de control și de conducere a activității entității, folosind o abordare sistematică și ordonată.

### **2110 „Managementul riscurilor”**

Auditul intern ajută entitatea prin identificarea și evaluarea expunerilor la riscurile semnificative și contribuie la îmbunătățirea sistemelor de management și control al riscurilor.

**2110.A1** – Auditul intern monitorizează și evaluează eficacitatea sistemului de management al riscurilor entității.

**2110.A2** – Auditul intern evaluează expunerile la riscurile aferente guvernării entității, operațiunilor și sistemelor de informare din cadrul entității cu privire la:

- fiabilitatea și integritatea informațiilor financiare și operaționale;
- eficacitatea și eficiența operațiunilor;
- protejarea patrimoniului;
- respectarea legilor, regulamentelor și contractelor.

**2110.C1** – Pe parcursul misiunilor de consiliere, auditorii interni se informează despre toate riscurile întâlnite, inclusiv despre cele ce nu fac parte din sfera misiunii, în măsura în care acestea sînt semnificative.

**2110.C2** – în procesul de identificare și de evaluare a expunerii la riscurile semnificative ale entității, auditorii interni utilizează cunoștințele despre riscurile descoperite în decursul misiunilor de consiliere.

### **2120 „Controlul”**

Auditul intern ajută entitatea să mențină controale eficiente prin evaluarea eficacității și eficienței acestora și prin promovarea îmbunătățirii continue a lor.

**2120.A1** – În baza rezultatelor evaluărilor riscurilor, auditul intern evaluează caracterul adecvat și eficacitatea controalelor privind guvernarea entității, operațiunile și sistemele de informare din cadrul entității. Această evaluare vizează următoarele aspecte:

- fiabilitatea și integritatea informațiilor financiare și operaționale;
- eficacitatea și eficiența operațiunilor;
- protejarea patrimoniului;
- respectarea legilor, regulamentelor și contractelor.

**2120.A2** – Auditorii interni stabilesc în ce măsură au fost definite scopurile și obiectivele privind operațiunile și programele, precum și faptul dacă aceste scopuri și obiective sînt în conformitate cu cele ale entității.

**2120.A3** – Auditorii interni evaluează operațiunile și programele pentru a stabili în ce măsură rezultatele corespund scopurilor și obiectivelor stabilite și dacă aceste operațiuni și programe sînt implementate sau realizate după cum a fost prevăzut.

**2120.A4** – Pentru evaluarea controalelor sînt necesare criterii adecvate. Auditorii interni stabilesc în ce măsură managerul a definit criteriile adecvate pentru a determina dacă au fost atinse obiectivele și scopurile. Dacă aceste criterii sînt adecvate, auditorii interni le utilizează la evaluarea pe care o realizează. În caz contrar, aceștia colaborează cu managerul pentru a elabora criterii corespunzătoare de evaluare.

**2120.C1** – Pe parcursul misiunilor de consiliere, auditorii interni examinează procesul de control intern în conformitate cu obiectivele misiunii și iau în considerație existența oricărui punct slab, semnificativ în sistemul de control.

**2120.C2** – În cadrul procesului de identificare și de evaluare a riscurilor semnificative ale entității auditorii interni iau în considerație cunoștințele despre sistemele de control intern, pe care le-au dobîndit în decursul misiunilor lor de consiliere.

### **2130 „Guvernarea entității”**

Auditul intern evaluează și oferă recomandări adecvate pentru îmbunătățirea procesului de guvernare, în vederea atingerii următoarelor obiective:

- promovarea valorilor etice adecvate în cadrul entității;

- asigurarea efectuării unui management organizațional eficace și asigurarea responsabilității;
- comunicarea eficace a informațiilor despre riscuri și controlul structurilor adecvate din cadrul entității;
- coordonarea efectivă a activităților cu conducerea, auditorii interni și externi și cu organul căruia îi raportează auditorii interni, precum și comunicarea informațiilor acestora.

**2130.A1** – Auditul intern evaluează proiectarea, implementarea și eficacitatea obiectivelor, programelor și activităților legate de etica entității.

**2130.C1** – Obiectivele misiunii de consiliere corespund valorilor și obiectivelor generale ale entității.

#### **2200 „Planificarea misiunii”**

Auditorii interni elaborează și înregistrează un plan pentru fiecare misiune, care include aria de aplicabilitate, obiectivele, calendarul și alocarea resurselor.

#### **2201 „Considerații referitoare la planificare”**

La planificarea misiunii, auditorii interni iau în considerație:

- obiectivele activității supuse auditului și modul în care aceasta este gestionată;
- riscurile semnificative legate de activitate, obiectivele misiunii, resursele utilizate, precum și operațiile și mijloacele prin care impactul potențial al riscului este menținut la un nivel acceptabil;
- caracterul adecvat și eficacitatea sistemelor de management al riscurilor și de control al activității referitor la un cadru sau model relevant de control;
- oportunitățile de îmbunătățire semnificativă a sistemelor de management al riscurilor și de control al activității entității.

**2201.A1** – La planificarea unei misiuni pentru părțile din afara entității, auditorii interni stabilesc un acord cu privire la obiectivele, aria de aplicabilitate, responsabilitățile fiecărei părți și alte așteptări ale entității, inclusiv în ceea ce privește restricțiile cu privire la comunicarea rezultatelor misiunii și accesul la dosarele misiunii.

**2201.C1** – Auditorii interni, în comun cu entitatea solicitantă, stabilesc un acord cu privire la obiectivele și aria de aplicabilitate a misiunii de consiliere, responsabilitățile fiecărei părți, precum și alte așteptări ale entității solicitante. Pentru misiunile semnificative, acest acord este formalizat.

#### **2210 „Obiectivele misiunii”**

Obiectivele sînt stabilite pentru fiecare misiune în parte și abordează procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare a entității, asociate activităților supuse auditului.

**2210.A1** – La planificarea misiunii, auditorii interni identifică și evaluează riscurile aferente activității supuse auditului. Obiectivele misiunii sînt stabilite în dependență de rezultatele evaluării riscurilor.

**2210.A2** – La elaborarea obiectivelor misiunii, auditorii interni țin cont de probabilitatea existenței erorilor, iregularităților, a cazurilor de neconformitate, precum și a altor expuneri la riscuri semnificative.

**2210.C1** – Obiectivele unei misiuni de consiliere abordează procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare a entității în limita convenită cu entitatea solicitantă.

#### **2220 „Aria de aplicabilitate a misiunii”**

Aria de aplicabilitate se stabilește suficient de extinsă pentru a îndeplini obiectivele misiunii.

**2220.A1** – Aria de aplicabilitate a misiunii include luarea în considerație a sistemelor, înregistrărilor, personalului și activelor relevante, inclusiv a celor aflate sub controlul unor terțe părți.

**2220.A2** – Dacă pe parcursul unei misiuni de asigurare apar oportunități semnificative de consultanță, se încheie un acord formalizat cu privire la obiectivele, aria de aplicabilitate,



responsabilitățile fiecărei părți și alte așteptări, iar rezultatele misiunii de consiliere sînt comunicate în conformitate cu prezentele Standarde.

**2220.C1** – Atunci cînd efectuează o misiune de consiliere, auditorii interni asigură că aria de aplicabilitate a misiunii permite îndeplinirea obiectivelor convenite. Dacă în decursul misiunii auditorii interni manifestă rezerve privind sfera de intervenție, aceste rezerve sînt discutate cu entitatea solicitantă, pentru a decide dacă misiunea poate fi continuată.

#### **2230 „Resursele alocate misiunii”**

Auditorii interni stabilesc resursele necesare atingerii obiectivelor misiunii. La formarea echipei se ține cont de natura și complexitatea fiecărei misiuni, de limitele de timp și resursele disponibile.

#### **2240 „Programul de lucru al misiunii”**

Auditorii interni elaborează un program de lucru care să permită îndeplinirea obiectivelor misiunii. Acest program de lucru este formalizat.

**2240.A1** – Prin programul de lucru se stabilesc procedurile ce urmează a fi aplicate pentru a identifica, a analiza, a evalua, a documenta și a înregistra informațiile în cadrul misiunii. Programul de lucru este aprobat înainte de implementarea sa și orice ajustări sînt aprobate cu promptitudine.

**2240.C1** – Programul de lucru al unei misiuni de consiliere poate varia din punct de vedere al formei și al conținutului, în funcție de natura misiunii.

#### **2300 „Realizarea misiunii”**

Auditorii interni identifică, analizează, evaluează și înregistrează informații suficiente pentru atingerea obiectivelor misiunii.

#### **2310 „Identificarea informațiilor”**

Auditorii interni identifică informații suficiente, sigure, relevante și utile pentru atingerea obiectivelor misiunii.

#### **2320 „Analiza și evaluarea”**

Auditorii interni își bazează concluziile și rezultatele misiunii lor pe analizele și evaluările corespunzătoare.

#### **2330 „Documentarea informațiilor”**

Auditorii interni documentează informațiile relevante în vederea justificării concluziilor și rezultatelor misiunii.

**2330.A1** – Conducătorul unității de audit intern verifică accesul la dosarele misiunii. Acesta obține acordul conducerii superioare și/sau consultanță juridică, dacă este cazul, înainte de a transmite aceste dosare părților externe.

**2330.A2** – Conducătorul unității de audit intern stabilește reguli privind păstrarea dosarelor misiunii, care sînt în conformitate cu principiile directoare ale entității și cu alte cerințe legale sau reglementări adecvate.

**2330.C1** – Conducătorul unității de audit intern stabilește reguli privind atât protejarea și păstrarea dosarelor misiunii de consiliere, cît și transmiterea lor către părțile interne sau externe. Aceste politici vor fi în conformitate cu principiile directoare ale entității și cu alte cerințe legale sau reglementări adecvate.

#### **2340 „Supervizarea misiunii”**

Misiunile constituie obiectul unei supervizări corespunzătoare în vederea îndeplinirii obiectivelor, asigurării calității și dezvoltării profesionale a personalului.

#### **2400 „Comunicarea rezultatelor”**

Auditorii interni comunică în termenele stabilite rezultatele misiunii.

#### **2410 „Conținutul comunicării”**

Comunicarea include obiectivele și aria de aplicabilitate a misiunii, precum și concluziile, recomandările și planurile de acțiuni aplicabile.

**2410.A1** – Comunicarea finală a rezultatelor conține, după caz, opinia auditorului intern și concluziile acestuia.

**2410.A2** – Auditorii interni sînt încurajați să atingă performanțe satisfăcătoare în comunicările privind misiunile. Comunicarea raportează punctele forte identificate.

**2410.A3** – Atunci cînd rezultatele misiunii sînt puse la dispoziția unor părți din afara entității, comunicarea va include restricții în ceea ce privește distribuirea și utilizarea acestor rezultate.

**2410.C1** – Comunicarea privind evoluția și rezultatele unei misiuni de consiliere va varia ca formă și conținut, în funcție de natura misiunii și de necesitățile entității solicitante.

#### **2420 „Calitatea comunicării”**

Comunicarea este corectă, obiectivă, clară, concisă, constructivă, completă și realizată în timp util.

##### **2420.A1 - Erori și omisiuni**

Dacă o comunicare finală conține o eroare sau o omisiune semnificativă, conducătorul unității de audit intern comunică informațiile corectate tuturor părților care au primit versiunea inițială.

##### **2430 „Comunicarea despre nerespectarea Standardelor”**

În cazurile nerespectării Standardelor, care au impact asupra unei anumite misiuni, se comunică:

- Standardul (Standardele) care nu a (au) fost respectat (respectate) în totalitate;
- motivul sau motivele nerespectării;
- impactul nerespectării asupra misiunii.

##### **2440 „Transmiterea rezultatelor”**

Conducătorul unității de audit intern comunică rezultatele părților corespunzătoare.

**2440.A1** – Conducătorul unității de audit intern este responsabil de comunicarea rezultatelor finale părților în măsura în care să se asigure că aceste rezultate vor fi abordate adecvat.

**2440.C1** – Conducătorul unității de audit intern este responsabil de comunicarea rezultatelor finale ale misiunilor de consiliere entității solicitante.

**2440.C2** – În decursul misiunilor de consiliere pot fi identificate probleme referitoare la procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare a entității. De fiecare dată cînd aceste probleme sînt semnificative pentru entitate, ele sînt comunicate managerului și organului căruia îi raportează auditorii interni.

##### **2500 „Monitorizarea evoluției”**

Conducătorul unității de audit intern stabilește și actualizează un sistem care să permită monitorizarea acțiunilor întreprinse ca urmare a rezultatelor comunicate managerului.

**2500.A1** – Conducătorul unităților de audit intern stabilește un proces de urmărire a implementării rezultatelor, care să permită monitorizarea și garantarea faptului că măsurile luate de manager au fost implementate în mod eficient sau că managerul a acceptat să-și asume riscul de a nu întreprinde nici o măsură.

**2500.C1** – Auditul intern monitorizează acțiunile întreprinse ca urmare a rezultatelor misiunilor de consiliere în limitele în care acestea au fost convenite cu entitatea solicitantă.

##### **2600 „Acceptarea riscurilor de către manager”**

Atunci cînd conducătorul unității de audit intern consideră că managerul a acceptat un nivel al riscului rezidual, care este inacceptabil pentru entitate, acesta examinează problema împreună cu managerul. Dacă nu pot lua o decizie cu privire la riscul rezidual, conducătorul unității de audit intern și managerul se vor adresa organului căruia îi raportează auditorii interni pentru soluționarea acestei situații.

## **V. DISPOZIȚII FINALE**

Prezentele Standarde se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pun în aplicare cu începere de la 01.01.2008.

În scopul implementării SNAI, Ministerul Finanțelor va elabora și aproba Normele metodologice de aplicare a acestor Standarde.

---

Curtea de Conturi

Hotărâre nr.82 din 29.11.2007 și Ordin nr.98 din 27.11.2007 cu privire la aprobarea Standardelor Naționale de Audit Intern //Monitorul Oficial 198-202/61, 21.12.2007